

בש"פ 4877/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4877/16

כבוד השופט ע' פוגלמן
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב'
השופט י' קינר) במ"ת 45519-04-16 מיום
14.6.2016

כ' בסיון התשע"ו (26.6.2016)

תאריך ישיבה:

עו"ד עמיקם הדר

בשם העורר:

עו"ד נעימה חנאווי-כארם

בשם המשיבה:

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט י' קינר) להורות על מעצר העורר עד לתום ההליכים
נגדו.

1. כתב האישום המתוקן מייחס לעורר (קטין בן 17 ושלושה חודשים) ול-6 אחרים ביצוע שורת עבירות במסגרת
התארגנות פעילים יהודים שזכתה לכינוי "תג מחיר" ושנטען לגביה בכתב האישום כי היא אופיינה במעשים פליליים שונים.
כתב האישום הוא רחב היקף ולהלן יובאו חלקיו המיוחסים לעורר. לפי האישום הראשון, המיוחס לעורר ולשני אחרים

עמוד 1

(נאשמים 2-3), הוא והאחרים היו חברים בארגון טרור אשר שם לו למטרה לגרום לבהלה ופחד בקרב האוכלוסייה הפלסטינית. לפי האישום השני, המיוחס לאותם נאשמים, אלה החביאו ארגז ובו ציוד שבו השתמשו לצורך ביצוע פיגועים, אשר כלל בין היתר רימוני גז צה"ליים, כפפות ותרסיס צבע (להלן: הארגז). לפי האישום השלישי, המיוחס לעורר ולנאשם 2, במועד שבו נחקרה פרשת הצתת בית על יושביו בכפר דומא ביקשו השניים "להעביר מסר" לגורמי הממשל במדינת ישראל שלפיו מעצר וחקירת החשודים בפרשת דומא לא יביאו לסיכול פיגועי "תג מחיר". ביום 22.12.2015 נטלו השניים מהארגז רימוני גז צה"ליים, ספרי צבע וכפפות. לאחר שניקו את הרימונים מטביעות אצבע והותירו את הטלפונים הניידים במקום, כיסו את פניהם ועטו כפפות, החלו לצעוד לכפר ביתילו והגיעו לבית משפחת נג'אר שם ישנו בני הזוג נג'אר ובנם הפעוט בן ה-9 חודשים. השניים ריססו על קיר הבית את הכתובת "נקמה ד"ש עצורי ציון", ניפצו חלון, שחררו את נצרת הרימונים והשליכו אותם לתוך הבית ולאחר זאת נמלטו בריצה מן המקום. כתוצאה משאיפת הגז החלו בני הבית לדמוע וחשו חנק. בני הזוג נשאו את בנם הפעוט על כפיהם ונמלטו מן המקום. לפי האישום הרביעי, המיוחס גם הוא לעורר ולנאשם 2, במהלך חודש נובמבר 2015 קשרו השניים קשר להצית מבנה שבו שוהים פלסטינים. ביום 20.11.2015 בשעה 00:30 מילאו השניים דלק במיכל אקונומיקה ריק והצטיידו בבקבוקי זכוכית, כפפות ותרסיס צבע, ואת הבקבוקים ניגבו באמצעות מטלית כדי שלא להותיר טביעות אצבע. השניים הלכו לכיוון הכפר מזרעה אל קבליה, פתחו את מכסי הבקבוקים והכניסו אליהם פיסת בד. בשעה 04:00 או בסמוך לכך הגיעו לבית משפחת אבו קרע שבכפר שם ישנו בני המשפחה. העורר נטל תרסיס צבע וריסס את הכתובת "יהודים להתעורר מוות לערבים". השניים הדליקו את פיסת הבד, השליכו אבנים על חלק מחלונות הבית וניפצו אותם. העורר השליך את בקבוק התבערה לעבר חלון בקומה השנייה והשני השליך בקבוק תבערה לתוך המבואה. בקבוק התבערה שהשליך העורר פגע ברשת החלון, התנפץ ונפל מחוץ לבית כשהוא בוער. בקבוק התבערה שהשליך השני פגע בשולחן פלסטיק שהיה במקום וגרם לחריכתו.

לפי האישום החמישי, בעקבות הפיגוע שבו נרצחו בני הזוג איתם ונעמה הנקין ז"ל חברו העורר ושלושה אחרים לבצע פיגוע תגמול. העורר ושניים אחרים יידו אבנים מתוך רכב שנהג נאשם נוסף לעבר כלי רכב נושאי לוחית זיהוי פלסטינית ופגעו בשתי מכוניות. בהמשך ירדו העורר ושניים אחרים מן הרכב וניפצו שמשות רכב חונה באבנים. אחד האחרים ניקב את צמיגיו. לאחר זאת הלכו העורר ושניים אחרים לכיוון פאתי הכפר ביתילו. העורר ריסס כתובת על קיר בית ואחר ניפץ חלון רכב פלסטיני ושפך בנזין על ספסל המושב האחורי. נאשם נוסף הצית אש ברכב. לפי האישום השישי, ביום 30.6.2015 קשרו העורר ואחרים קשר להכות ערבי. העורר נהג ברכב אף שבאותה עת לא החזיק ברישיון. בסמוך לכפר ראס כרכר הבחינו הנאשמים במחמוד נופל, תושב הכפר יליד 1955 (להלן: המתלונן) שעסק אותה עת בעבודה חקלאית. העורר עצר את הרכב והנאשמים האחרים ריססו בפני המתלונן גז מדמיע והכו אותו במקלות. לפי האישום השביעי, עובר ליום 29.7.2014 או בסמוך לכך קשרו העורר ואחרים קשר לבצע פיגוע בכפר ביתילו. החבורה הצטיידה במיכל ובו נוזל דליק ותרסיס צבע וכיסתה את פניה באמצעות חולצות. עת הגיעו בני החבורה למקום הם הבחינו ברכב השייך לתושב הכפר; אחד מהם ריסס כתובת על בית סמוך; ובמקביל העורר שפך חומר דליק על מכסה המנוע של הרכב ואחר הצית אותו באמצעות גפרור. לפי האישום האחד עשר, ביום 13.8.2015 התגייס נאשם 3 לשירות סדיר בצה"ל. בתחילת חודש ינואר 2016 או בסמוך לכך מסר הנאשם את נשקו האישי מסוג M-16 לנאשם 2 אשר ירה בו כדור אחד, ובמהלך חודש פברואר 2016 מסר את הנשק לעורר ולנאשם 2 אשר ירו בו כל אחד כדור אחד. לפי האישום השלושה עשר והאחרון המיוחס לעורר ולנאשם 2, ביום 31.12.2015 הוציא מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון (להלן: האזור) צווי הגבלה ופיקוח (להלן: הצווים) אשר חייבו את השניים, אם הם שוהים באזור בשעות הלילה, לישון בבית הוריהם; והורו להם שלא ליצור קשר ישיר או עקיף אחד עם השני. חרף הוראות הצווים בין החודשים ינואר-מרץ 2016 נפגשו השניים פעמים רבות, שוחחו בטלפון ושהו בשעות הלילה שלא בבית הוריהם.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום התבקש מעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו. ביום 14.6.2016 קיבל בית

המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט י' קינר) את הבקשה. בתחילה נדרש בית המשפט לתסקיר מעצר שהוגש על ידי שירות המבחן לנוער. כעולה מן התסקיר, העורר הוא בן 17 שנים, הפסיק ללמוד והוא עבד בעבודות מזדמנות. שירות המבחן לא בא בהמלצה חד משמעית לשחרור. לפי עמדת מפקחת ההשמה הארצית בחסות הנוער שהובאה בתסקיר, קיים חשש של ממש לשלב אותו ואת נאשם 2 בחלופת מעצר פתוחה. לעניין מעון נעול – החלופה היחידה הבאה בחשבון היא "שיטה", אך שם אין כעת מקום פנוי ואם יתפנה לא ניתן יהיה לקלוט את העורר ואת הנאשם 2 יחדיו, והראשון שיופנה הוא הצעיר יותר (נאשם 2). בכל מקרה, קיים ספק בדבר התאמת החלופה נוכח הרקע האידיאולוגי של העבירות נושא כתב האישום. עוד נבחנה חלופה שנמצאה המתאימה ביותר מבין החלופות שהציע העורר – בבית דודתו בשוהם ובפיקוחה. שירות המבחן העלה ספק בדבר מידת יכולתו של העורר להיענות לדרישות החלופה (הגם שפיקוח אלקטרוני יכול להוות גורם חיצוני מסייע) בהינתן ריבוי המעשים המיוחסים לו, חומרתם והעובדה שמיוחסת לו הפרת הצווים.

3. בהחלטתו עמד בית המשפט על כך שהעורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ולא חלק על כך שקיימת עילה למעצרו, אך עתר למעצרו בפיקוח אלקטרוני. כאמור, בית המשפט לא ראה להיעתר לכך. צוין כי בדרך כלל נוטים בתי המשפט ליתן משקל נכבד לסיכויי השיקום של קטינים, ברם במקרה זה מיוחס לעורר (ולנאשם 2) חלק משמעותי ביותר בכתב האישום. הודגש כי העבירות נמשכו על פני תקופה ארוכה והן בוצעו על רקע אידיאולוגי וגזעני, דבר אשר מגביר את המסוכנות הנשקפת מן העורר (ונאשם 2). לכך הוסיף בית המשפט את הפרת הצווים המיוחסת לשניים המלמדת על חשש שאלה ישובו ויפרו הוראות חוקיות הניתנות להם, לרבות על ידי בית המשפט; כמו גם את הספקות שהביע שירות המבחן. מנגד שקל בית המשפט את הודאת השניים בעבירות שיוחסו להם; את ההתרשמות החיובית מן החלופה שהוצעה; ואת הנכונות לשיתוף פעולה עם שירות המבחן. על רקע כל אלה צוין כי מובנת התלבטות שירות המבחן, אך בסופו של דבר הרושם הוא כי מדובר במסוכנות שלא ניתן לאיינה בחלופת מעצר. לפיכך הורה כאמור בית המשפט על מעצר העורר (כמו גם נאשם 2) עד לתום ההליכים נגדו.

4. על כך הערר שלפניי. לטענת העורר, היה מקום במקרה זה לאמץ את האמור בתסקיר. לדברי העורר, משבית המשפט התלבט בהחלטתו, היה עליו לקבל את המלצות התסקיר או להורות על הגשת תסקיר משלים, קל וחומר שעה שעסקינן בקטין. עוד נטען כי העורר הוא קטין אשר שווה למעלה מחודשיים במעצר לאחר שהיה עצור בידי שירות הביטחון הכללי מעל לחודש בהפרדה מוחלטת. מדובר, כך הטענה, בעורר נורמטיבי, קטין, שאין לחובתו עבר פלילי ויש לבכר בעניינו את שיקולי השיקום. עוד עמד העורר, בדיון שלפניי, על הצפי להתמשכות ההליך העיקרי, שיש בו – לטעמו – לתמוך בתוצאה של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

5. בדיון שנערך לפניי התנגדה המשיבה לקבלת הערר. המשיבה עומדת על המסוכנות הרבה הנשקפת מהעורר שביצע לכאורה את המעשים המיוחסים לו תוך תכנון, התארגנות והצטיידות שיטתיים ועל כך שהעורר היה גורם מוביל ויוזם בביצוע העבירות השונות. לטענתה, אין בכוח חלופת מעצר או בכוח מעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את מסוכנותו של העורר, ושירות המבחן אף לא בא בהמלצה על כך. בנוסף מדגישה המשיבה כי הכלל בעניינם של קטינים הנאשמים בעבירות שבהם נאשם העורר הוא מעצרם עד לתום ההליכים ועניינו של העורר, הקרוב בגילו לבגירות, אינו בא בקהלם של החריגים לכלל זה.

6. שקלתי את טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, עיינתי בחומר שהוגש לי ודעתי היא כי דין הערר להידחות. כידוע, נטייתו של בית משפט זה היא לבכר שיקולי טיפול ושיקום בעניינם של קטינים כבר בשלב המעצר עד תום ההליכים, זאת מאחר שעתידם לפניהם ושהות בחברה עבריינית בבית המעצר בדרך כלל לא תיטיב עמם (בש"פ

3444/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (31.5.2015)). השיקולים הנוגעים בשיקומו של הקטין משפיעים על נכונותו של בית המשפט לשחררו לחלופת מעצר, ובפרט לחלופה אשר בה יושם הדגש על ההיבט השיקומי (בש"פ 3253/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (20.5.2013)). ברם לא תמיד יכולה הקטינות לשמש תריס בפני מעצר. כנגד שיקולי השיקום שוקלים שיקולים נוספים שעניינם שמירה על ביטחון הציבור ושלומם כמו גם הגנה מפני המסוכנות הנשקפת, לכאורה, מהנאשם הקטין. אם חלופת המעצר המוצעת אינה מאיינת או מפילה את מסוכנותו – לא יהיה לעיתים מנוס ממעצר הקטין הנאשם עד לתום ההליכים נגדו (בש"פ 251/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (14.1.2014); בש"פ 3253/13 הנזכר לעיל). להשקפתי כזהו המקרה שלפניי. המסוכנות הנשקפת מן העורר ברורה על פניה. המעשים המיוחסים לו הם בעלי חומרה יתרה: אחד מהם הסתיים בפגיעה אלימה במתלונן. אירועים אחרים היו בעלי פוטנציאל סכנה יוצא דופן והיו יכולים לגבות מחיר דמים ולהמית נפש. התמשכות המעשים על פני תקופה ארוכה; ריבויים; מידת התעוזה, התחכום וההתארגנות שהייתה כרוכה בהם; והרקע האידיאולוגי שביסודם – כל אלה מלמדים על מסוכנות גבוהה ביותר (בש"פ 8740/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (20.12.2015); בש"פ 9202/09 עבאסייה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (23.11.2009)). לכך יש להוסיף את הפרות הצווים המיוחסות לעורר, הפרות לכאוריות אשר מקשות ליתן בו את האמון הדרוש לשם שחרור ממעצר (בש"פ 7129/15 מדינת ישראל נ' גפני, פסקאות 19-20 (18.11.2015); בש"פ 801/05 מדינת ישראל נ' פחימה, פסקה ח (30.1.2005)). ואחרון: שירות המבחן לא מצא לבוא בהמלצה מפורשת על שחרור העורר לחלופת מעצר, וגם לכך יש ליתן משקל. על רקע כל אלה איני סבור כי יש עילה להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי.

סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' בסיון התשע"ו (26.6.2016).

ש ו פ ט